

NK-KSE.431.1.35.2023.TW

Pan
Tadeusz Krzakowski
Prezydent Legnicy

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 16 sierpnia 2023 r. do 22 września 2023 r., na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 190 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 11 lipca 2023 r. nr 78 – nr 80 zespół kontrolny z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego – Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli w składzie:

- Tomasz Woch – główny specjalista (przewodniczący zespołu);
- Roman Grzeszkowiak – inspektor wojewódzki (członek zespołu);
- Bartosz Jędrysiak – inspektor wojewódzki (członek zespołu);

przeprowadził w Urzędzie Miejskim w Legnicy (adres siedziby: Plac Słowiański 8, 59-220 Legnica) - zwanym dalej Urzędem, kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie Legnicy punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej (dalej jako: NPP), nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (dalej jako: NPO) oraz nieodpłatnej mediacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 . poz. 945), zwaną dalej ustawą.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 czerwca 2023 r. *Planem kontroli na II półroczu 2023 r.* (sygn. NK-KSE.430.1.2023.RG).

Przedmiotem kontroli jest organizacja sytemu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnych porad obywatelskich oraz nieodpłatnych mediacji na terenie Legnicy, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnego poradnictwa, z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą obejmował czas od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli prowadzonej w Urzędzie.

Funkcję Prezydenta Legnicy w całym okresie objętym kontrolą pełni Pan Tadeusz Krzakowski¹.

Zadania będące przedmiotem kontroli były w okresie nią objętym realizowane w poszczególnych latach przez²:

¹ Patrz: informacje dostępne pod adresem https://wybory2018.pkw.gov.pl/pl/geografia/026200#general_committee_stat

² Zgodnie z informacjami zawartymi w kolumnie piątej załącznika nr 3 do pisma Prezydenta Legnicy z dnia 28 lipca 2023 r. (znak: OK.8130.189.2023.VI), zwanego dalej pismem z dnia 28 lipca 2023 r.

- dwóch pracowników zatrudnionych odpowiednio na stanowiskach podinspektora (w całym roku 2019 i 2020) oraz głównego specjalisty (w całym roku 2019 i 2020);
- trzech pracowników zatrudnionych odpowiednio na stanowiskach: głównego specjalisty (dwie osoby – jedna osoba w całym roku 2021, a jedna osoba od 1 czerwca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.) i podinspektora (jedna osoba – do 27 maja 2021 r.);
- dwóch pracowników na stanowiskach głównego specjalisty (jedna osoba w całym roku 2022, jedna osoba do 31 sierpnia 2022 r.);
- dwóch pracowników zatrudnionych na stanowiskach głównego specjalisty (jedna osoba w całym roku 2023 do dnia rozpoczęcia kontroli) oraz pomocy administracyjnej (do 28 lutego 2023 r.), a następnie podinspektora (od 1 marca 2023 d. do dnia rozpoczęcia kontroli)³.

Zadania będące przedmiotem niniejszej kontroli, w całym okresie objętym niniejszą kontrolą, realizowane są w ramach Wydziału Organizacji, Kadr i Kontroli Urzędu (dalej jako: Wydział)⁴. Funkcję dyrektora ww. komórki organizacyjnej w okresie do dnia 29 stycznia 2019 r. pełnił Wojciech Kondusza, a jego zastępcą w okresie od 30 stycznia 2019 r. do 31 marca 2019 była Barbara Sobiegraj. Począwszy od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli funkcję dyrektora opisanego powyżej wydziału pełni Mirosława Myrna - Kudryk ⁵. Osoba ta (zwana w dalszej części niniejszego dokumentu Dyrektorem) udzielała również kontrolującym wyjaśnień w czasie trwania czynności kontrolnych.

[dowód: akta kontroli str.: 31, 76 - 94]

W dniu 24 października 2023 r. kierownikowi jednostki kontrolowanej doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 20 października 2023 r. Do ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie wniesiono w ustalonym terminie (tj. do 2 listopada 2023 r., mając na uwadze art. 40 ust. 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej) zastrzeżenia, które w części uwzględniono a w części oddalono.

Treść wystąpienia pokontrolnego, mając na uwadze powyższe oraz przepis art. 46 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 20 października 2023 r., stanowisko Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli z dnia 22 kwietnia 2024 r. wobec wniesionych zastrzeżeń oraz zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej, a także termin na poinformowanie o podjętych w związku z ww. zaleceniami działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia.

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Prezydenta Legnicy oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

---

³ Zgodnie z:

- informacjami zawartymi w części I pkt 1 ppkt od 2 do 5 zakresu obowiązków z dnia 2 sierpnia 2016 r. oraz częścią I pkt 1 zakresu obowiązków z dnia 3 czerwca 2019 r. pracownika zatrudnionego na stanowisku głównego specjalisty w całym okresie objętym niniejszą kontrolą;
- informacjami zawartymi w części I pkt 1 zakresu obowiązków z dnia 26 maja 2021 r. pracownika zatrudnionego na stanowisku głównego specjalisty w okresie od 1 czerwca 2021 r. do 31 sierpnia 2022 r.;
- informacjami zawartymi w części I pkt 6 zakresu obowiązków z dnia 1 kwietnia 2014 r. pracownika zatrudnionego na stanowisku podinspektora od dnia 10 grudnia 2002 r. do dnia 27 maja 2021 r.;
- informacjami zawartymi w części I ust. 4 zakresu obowiązków z dnia 23 maja 2022 r. pracownika zatrudnionego na stanowisku pomocy administracyjnej od dnia 23 maja 2022 do dnia 28 lutego 2023 r., oraz z informacjami zawartymi w części I pkt 1 zakresu obowiązków tej samej osoby zatrudnionej na stanowisku podinspektora (od dnia 1 marca 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli).

⁴ Zgodnie z informacjami zawartymi w kolumnie trzeciej załącznika nr 3 do pisma z dnia 28 lipca 2023 r.

⁵ Zgodnie z informacjami zawartymi w kolumnie czwartej załącznika nr 3 do pisma z dnia 28 lipca 2023 r., jak również mając na uwadze informacje zawarte w części I pkt 1 i pkt 2 zakresu obowiązków Wojciecha Konduszy podpisanych dnia 10 października 2016 r., informacje zawarte w części VII zakresu obowiązków Barbary Sobiegraj podpisanych dnia 1 czerwca 2007 r. oraz informacje zawarte w części I pkt 1 zakresu obowiązków Mirosławy Myrny – Kudryk podpisanych dnia 1 kwietnia 2019 r.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

a) Prowadzenie punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich przez powiat.

W toku kontroli ustalono, iż na terenie Legnicy - zgodnie z przepisem art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 ustawy, w całym okresie objętym niniejszą kontrolą funkcjonują 4 punkty⁶.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Gmina Legnica (miasto na prawach powiatu) samodzielnie realizuje zadanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy, co jest w pełni zgodnie z jej postanowieniami. W toku kontroli ustalono, iż punkty pomocy zostały usytuowane w lokalach, do których gmina posiada stosowny tytuł prawny - zgodnie z art. 8 ust. 10 ustawy. Opracowane przez kontrolowany podmiot harmonogramy funkcjonowania poszczególnych punktów pomocy były zgodne z art. 8 ust. 3 powyższego aktu normatywnego.

[dowód: akta kontroli str.: 28]

W wyniku kontroli stwierdzono, że Miasto Legnica zawarło trójstronne porozumienia z organami właściwych samorządów zawodowych obejmujące lata 2020 - 2023⁷.

Wszystkie te porozumienia zawierały stosowne elementy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1-4 ustawy, jak również wszystkie zostały zawarte we właściwym terminie, wskazanym art. 10 ust. 2 ustawy.

[dowód: akta kontroli str.: 95 – 101, 133 – 137, 154 – 157, 182 - 186]

W każdym z przedmiotowych porozumień zobowiązano Okręgową Izbę Radców Prawnych w Wałbrzychu (dalej: OIRP) oraz Okręgową Radę Adwokacką we Wrocławiu (dalej: ORA) do przedłożenia odpowiednio do dnia 15 listopada danego roku, imiennego wykazu adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej oraz ich zastępców. Jak ustalono w oparciu o zgromadzoną dokumentację, stosowne wykazy nie zawsze były przedkładane kontrolowanemu podmiotowi w ww. terminie, co zobrazowano poniższym zestawieniem. Wykazy, o których mowa powyżej były przekazywane:

- w 2019 roku:
  - pismem OIRP datowanym na dzień 7 listopada 2019 r. (doręczonym dnia 12 listopada 2019 r.) oraz pismem ORA datowanym na dzień 14 listopada 2019 r. (doręczonym dnia 19 listopada 2019 r.)
- w 2020 roku:
  - pismem OIRP datowanym na dzień 4 grudnia 2020 r. (doręczonym dnia 7 grudnia 2020 r.) oraz pismem ORA datowanym na dzień 6 listopada 2020 r. (doręczonym dnia 13 listopada 2020 r.);
- w 2021 roku:
  - pismem OIRP datowanym na dzień 25 listopada 2021 r. (doręczonym dnia 29 listopada 2021 r.) oraz pismem ORA datowanym na dzień 2 listopada 2021 r. (doręczonym dnia 12 listopada 2021 r.);
- w 2022 roku:
  - pismem OIRP datowanym na dzień 10 listopada 2022 r. (doręczonym dnia 14 listopada 2019 r.) oraz pismem ORA datowanym na dzień 3 listopada 2019 r. (doręczonym dnia 9 listopada 2019 r.),.

---

⁶ Patrz: załącznik nr 1 do pisma z dnia 28 lipca 2023 r.

⁷ Porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką i Okręgową Izbą Radców Prawnych na rok 2020 zawarto dnia 7 listopada 2019 r., na rok 2021 zawarto dnia 30 października 2020 r., na rok 2022 zawarto dnia 30 października 2021 r., zaś na rok 2023 zawarto dnia 21 października 2022 r.

Należy jednak zauważyć, że jednostka kontrolowana nie ma wpływu na to, że dany samorząd zawodowy nie wypełnia wszystkich zobowiązań opisanych w zawartym wcześniej porozumieniu.

[dowód: akta kontroli str.: 102 – 107, 125 – 132, 158 – 163, 187 - 192]

Mając na uwadze liczbę wszystkich punktów przypadających na kontrolowaną jednostkę oraz przepis art. 11 ust. 1 i ust. 1a ustawy, należy wskazać, że do prowadzenia adwokatów i radcom prawnym przeznaczono dwa z nich, co odpowiada wytycznym zawartym w ww. przepisie.

[dowód: akta kontroli str.: 99, 134, 155, 183]

Ponadto ustalono, iż w dniu 30 października 2020 r. Kontrolowany zawarł stosowne porozumienie z OIRP i ORA. W toku kontroli ustalono, że na ww. porozumieniu brakowało podpisów przedstawiciela OIRP r.pr. Marka Majki Dziekana OIRP w Wałbrzychu.

W powyższym zakresie Dyrektor wyjaśnił co następuje⁸:

(...) Porozumienie w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Gminy Legnica, zawarte w dniu 30 października 2020 r. pomiędzy: Gminą Legnica, Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych w Wałbrzychu i Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu, zostało przesłane do tutejszego urzędu przez OIRP w Wałbrzychu za pismem przewodnim nr L.dz.3064/2020 z dnia 18.11.2020 r. W treści pisma przewodniego OIRP w Wałbrzychu znajduje się informacja o przesłaniu podpisanego porozumienia, pomimo tego, że w rzeczywistości na porozumieniu brak było podpisu r.p. Marka Majki, dziekana OIRP w Wałbrzychu. Sytuacja miała miejsce w okresie zwiększonej absencji pracowniczej w Urzędzie Miasta Legnicy spowodowanej epidemią Covid-19. Pracownik Wydziału OK, który otrzymał pismo do realizacji, był wówczas obciążony dodatkowymi zadaniami wymagającymi bieżącej i pilnej obsługi pod nieobecność innych osób, tuż po powrocie z własnej absencji chorobowej - dlatego też nie doszło do niezwłocznego pozyskania z OIRP w Wałbrzychu właściwego egzemplarza porozumienia. Należy jednak wskazać, iż porozumienie zostało podpisane przez wszystkie 3 strony, w tym także przez Marka Majkę Dziekana Rady OIRP w Wałbrzychu, – co potwierdzam potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopią dokumentu. (...)

Wyjaśnienia potwierdzają ustalenia kontroli. Nie mogą jednak zostać uwzględnione bowiem dowodzą braku należytego nadzoru nad dokumentacją dotyczącą nieodpłatnej pomocy prawnej w oparciu o którą dochodzi do wydatkowania środków publicznych. Fakt braku podpisu na ww. porozumieniu winien zostać wychwycony przez pracowników Urzędu, jeśli nie od razu, to po okresie związanym ze szczytem epidemicznym oraz zwiększoną nieobecnością współpracowników. Pomimo upływu prawie 3 lat od daty powstania opisanego powyżej dokumentu powyższy brak w jego treści nie został wychwycony przez pracowników Urzędu. Uczynili to dopiero kontrolujący.

[dowód: akta kontroli str.: 49, 61 – 62, 133 – 136, 680 - 683]

Powyższe nieprawidłowości wynikają z braku należytego nadzoru nad formalnym aspektem dokumentacji dotyczącej nieodpłatnej pomocy prawnej. Odpowiadają za nie osoby sprawujące bieżącą kontrolę nad przedmiotową materią oraz ich bezpośredni przełożeni.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w ramach punktów nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonych przez Miasto Legnica zapewniono świadczenie usług poprzez zawarcie

---

⁸ Punkt 2 pisma Dyrektora z dnia 4 września 2023 r. (znak: OK.1710.26.2023.XII), zwane dalej wyjaśnieniami z 4 września 2023 r.

stosownych umów z radcami prawnymi i adwokatami - zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 ustawy. Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu umowy te powinny w szczególności zawierać informacje wymienione w treści tego przepisu. Analiza objętych przedmiotem kontroli umów wykazała, że umowy te zawierały wymagane tym przepisem regulacje.
[dowód: akta kontroli str.: 108 – 124, 138 – 153, 166 – 181, 197 - 212]

W toku kontroli ustalono również, że zgodnie z zawartymi w okresie kontrolowanym porozumieniami z OIRP oraz ORA, radcowie prawni i adwokaci świadczą nieodpłatną pomoc prawną oraz mediację w dwóch punktach położonych w tym samym miejscu tj. w Legnicy przy ul. Witelona nr 8, przy czym pierwszy punkt działa w godzinach od 8.00 do 12.00, natomiast drugi działa w godzinach od 12.00 do 16.00. Wobec powyższego wezwano Dyrektora o wyjaśnienie w jaki sposób planuje rozwiązać sytuację dotyczącą konieczności wydłużenia takich dyżurów, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy. W powyższym zakresie Dyrektor złożył m.in. następujące wyjaśnienia⁹:

(...) Wskazuję, iż uwarunkowania dot. czasu pracy punktów zgodnie z przywołanymi powyżej przepisami prawa zostały przedstawione zarówno w treści otwartych konkursów ofert (termin i warunki realizacji zadania publicznego), jak również zostały zapisane w treści umów zawartych pomiędzy Gminą Legnica, a realizującymi zadanie prawnikami (podpisując umowy zobowiązali się do realizacji zadania na warunkach w nich określonych). (...) Odnosząc się do pytania Kontrolujących związanych z hipotetyczną sytuacją konieczności wydłużenia czasu pracy 2 punktów zlokalizowanych przy ul. Witelona 8 w Legnicy wyjaśniam, iż w takim przypadku rozważane byłoby przeprowadzenie zmiany w sposób adekwatny do sytuacji, z uwzględnieniem uwarunkowań organizacyjnych na czas jej przeprowadzenia oraz wypracowania optymalnego rozwiązania. W tym zakresie wzięte zostałyby pod uwagę, co najmniej: realne potrzeby klienta, zasoby realizacyjne (uwarunkowania po stronie prawników) oraz dostępne zaplecze logistyczne. Co do punktów zlokalizowanych przy ul. Witelona 8 w Legnicy należy wskazać, iż mieszczą się one w siedzibie Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej nr 2 w Legnicy, zlokalizowanej pod tym samym adresem i wchodzącej w skład jednostki budżetowej Centrum Pomocy Pedagogiczno-Psychologicznej i Doskonalenia Nauczycieli w Legnicy, której właścicielem jest Gmina Legnica i wydłużenie czasu pracy nie byłoby problemem. W najprostszym wariantcie organizacja świadczenia pomocy prawnej powyżej 4 h dziennie mogłaby polegać np. na zmianie godzin działania obu punktów, np.: w godz. od 8.00 – 13.00 – punkt prowadzony przez radców prawnych, w godz. 13.00 – 18.00 – punkt prowadzony przez adwokatów. Wskazuję również, iż w treści umów zawartych z prawnikami znajdują się zapisy stanowiące o możliwości zmiany przez Gminę lokalizacji punktu nieodpłatnej pomocy (Gmina może zmienić lokalizację punktu pomocy nieodpłatnej pomocy, informując o tym Zleceniobiorcę, nie później niż na 2 tygodnie przed planowaną zmianą. Zmiana lokalizacji nie stanowi zmiany warunków umowy). Istotnym jest także w naszej ocenie, iż zgodnie z art. 8 ust. 6 u.n.p.p wydłużenie czasu pracy punktów musi nastąpić na terenie całego powiatu. Gmina dysponuje punktem pomocy prawnej zlokalizowanym przy ul. Kościuszki 38, który pozostaje w zasobach komunalnych Miasta Legnicy (odrębne wejście do lokalu z ulicy) i posiada możliwość wydłużenia czasu obsługi do godz. 18.00, albo i dłużej, w razie takiej konieczności. (...)

---

⁹ Patrz: pkt 1 wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

Wyjaśnienia te zasługują na uwzględnienie. W ocenie Kontrolujących przedstawione przez jednostkę kontrolowaną możliwości, jak się wydaje pozwolą w opisanej sytuacji na prawidłową realizację ewentualnego zwiększonego zapotrzebowania na nieodpłatną pomoc i mediację.

Na marginesie kontrolujący zalecają rozważenie skrócenia przyjętego 2 - tygodniowego terminu na zawiadomienie zleceniobiorcy o zmianie lokalizacji punktu, który to termin wydaje się nazbyt wydłużony.

[dowód: akta kontroli str.: 49, 60 - 61]

W toku czynności ustalono również, że w dniu 1 stycznia 2023 r. (czyli w dniu ustawowo wolnym od pracy) podpisano umowę o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej na rok 2023 z radcą prawnym, P. L. N.¹⁰. Wobec powyższego poproszono Dyrektora o wyjaśnienie z jakich przyczyn umowę zawarto już w trakcie realizacji zadania, a nie przed jego realizacją. Nadto o przedstawienie dowodów wskazujących na fakt, iż w dniu ustawowo wolnym od pracy Strony ww. umowy złożyły na dokumencie umowy swoje podpisy.

W powyższym zakresie Dyrektor wyjaśnił co następuje¹¹:

(...) Z uwagi na konieczność właściwego zabezpieczenia i zakwalifikowania we właściwych paragrafach budżetowych środków na zadanie związane z organizacją zadania nieodpłatnej pomocy prawnej na rok 2023, Wydział Organizacji, Kadr i Kontroli zgłosił 25 listopada 2022 r. Skarbnikowi Miasta zmianę do wcześniejszych przekazanych założeń do budżetu. Uchwała nr LI/577/22 Rady Miejskiej w Legnicy z dnia 27 grudnia 2022 r. w sprawie budżetu miasta Legnicy na rok 2023 weszła w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023 r., – dlatego też umowa zawarta z r.p. P(...)L(...)N(...) z datą 1 stycznia 2023 r. została przygotowana w kompatybilności z tym aktem prawnym. Wskazuję, iż żadne przepisy obowiązującego prawa nie wprowadzają zakazu zawierania umów z datą przypadającą na dzień wolny od pracy, a data sporządzenia umowy jest tożsama z datą jej wejścia w życie. (...)

Wyjaśnienia potwierdzają ustalenia kontroli, nie zasługują jednak na uwzględnienie. W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że termin realizacji zadania ma charakter roczny¹², co potwierdza Kontrolowany choćby treścią przyjmowanych ogłoszeń konkursowych oraz zawieranych z właściwymi OIRP i ORA porozumień, i już z tego powodu termin ten powinien być tak odczytywany. Oznacza to zatem, że zadanie ma być realizowane przez cały ten roczny okres, nie natomiast rozpoczęte w dowolnym momencie tego okresu. Po drugie, zadanie jest finansowane z środków budżetu centralnego¹³, które są gwarantowane, a nadto są i były kontrolowanemu podmiotowi przekazywane. Zatem podjęcie (lub brak podjęcia) jakichkolwiek uchwał w zakresie ustalenia budżetu Miasta Legnica, nie może stanowić przeszkody w terminowym finansowaniu zadania z środków centralnych (dopiero brak tychże mógłby skutkować brakiem wykonywania zadania lub zawieszeniem jego wykonywania). Po trzecie, w związku z powyższym należy zauważyć, że zgodnie z § 2 ust. 1 oraz z § 6 porozumienia z dnia 21 października 2022 r., punkty pomocy w których świadczyć nieodpłatną pomoc będą m.in. radcowie prawni wyznaczono na cały rok 2023, a porozumienie zawarto na czas określony tj. do dnia 31 grudnia 2023 r. Nadto informację dot. imiennego wyznaczenia radców prawnych do świadczenia pomocy w roku 2023, w tym ze wskazaniem ww. radcy prawnego kontrolowana jednostka otrzymała od właściwej OIRP w terminie określonym ww. porozumieniem tj. dnia 14 listopada 2022 r. Co więcej z innymi

---

¹⁰ Pełne dane personalne w aktach kontroli.

¹¹ Patrz: pkt 2.1. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

¹² Wskazuje na to art. 10 ust. 1, a także art. 11 ust. 2 ustawy.

¹³ Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o npp zadanie jest finansowane z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielenie dotacji celowej powiatom.

tak wyznaczonymi radcami prawnymi i adwokatami stosowne umowy zostały zawarte przed dniem 1 stycznia 2023 r. (np. umowy nr OK.8130.5.3.2022.VI, OK.8130.5.2.2022.VI, OK.8130.5.8.2022.VI, które zawarto 30 listopada 2022 r.). Fakt zawarcia przez kontrolowany organ umowy z jednym z wykonawców w dzień wolny od pracy nie może zostać oceniony pozytywnie, jak również mógł budzić wątpliwości, co do faktycznej daty jej zawarcia. Niemniej jednak należy wskazać, iż po pierwsze przepisy prawa nie zakazują opisanych powyżej działań, a po drugie nie wiążą z nimi jakichkolwiek sankcji. Ponadto wobec braku dowodów, innych niż opisana na wstępie umowa, należy przyjąć iż Prezydent Legnicy zawarł umowę z P. L. N. w dniu 1 stycznia 2023 r. z mocą obowiązującą od tego dnia. Fakt, iż dzień ten jest dniem ustawowo wolnym od pracy, skutkowało tym, iż pierwszym dniem w jakim P.L.N. mógł pełnić dyżur był 2 stycznia 2023 r. Tym samym zawarcie przez niego umowy już w czasie trwania zadania faktycznie nie oznaczało, iż wystąpiły przez to jakiegokolwiek zakłócenia w pracy poszczególnych punktów lub, że jakiegokolwiek dyżur się nie odbył.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż nie można pozytywnie ocenić faktu zawarcia umowy z wykonawcą na rok 2023 już w czasie jego trwania (pomimo, iż było możliwe jej podpisane przed data 1 stycznia 2023 r.), niemniej jednak opisane powyżej okoliczności faktyczne wskazują, iż nie wpłynęło to negatywnie na wykonywanie zadań określonych w ustawie.

[dowód: akta kontroli str.: 49, 62, 672 - 679]

W toku kontroli ustalono, że w dniu 18 grudnia 2020 r.¹⁴, a także w dniu 30 listopada 2022 r.¹⁵, zawarto stosowne umowy o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz mediacji z radcą prawnym M. P. W umowach tych znajdują się zapisy, które zobowiązują zleceniobiorcę do kierowania osoby uprawnionej do nieodpłatnej mediacji na dyżur pełniony przez radcę prawnego, adwokata, bądź mediatora zatrudnionego przez organizację pożytku publicznego (vide § 5 pkt 8 tych umów). W powyższym zakresie dyrektor wyjaśnił co następuje¹⁶:

(...) Zapisy § 5 ust. 8 umów zawartych z r.p. M(...)P(...) o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz mediacji, które wskazują na konieczność angażowania koordynatora powiatowego npp przy kierowaniu osób na mediacje, związane są z przyjętą pragmatyką postępowania, opartą na obowiązujących przepisach prawa oraz organizacji procesu. Zasada dotyczy każdego prawnika, z którym Miasto ma podpisaną umowę, również prawnika, który świadczy mediacje. Podpisanie umowy na mediacje z danym prawnikiem nie niesie za sobą automatycznego skutku realizacji przez niego mediacji w przypadku osoby, która o to wystąpi. Zasada mediacji zakłada pozyskanie zgody obu Stron na przeprowadzenie takiego postępowania, co wiąże się nie tylko z akceptacją przez klienta trybu polubownej metody rozwiązywania sporów, ale także z akceptacją osoby mediatora.

Z kolei, art. 4a ust. 7 u.n.p.p. stanowi, iż nieodpłatnej mediacji, (...), nie może prowadzić osoba, która w sprawie którejkolwiek ze stron uprzednio świadczyła pomoc (...) poradnictwo (...), była świadkiem, wydawała opinię, sporządzała wywiad (...) lub prowadziła terapię, a także osoba, co, do której zachodzi (...) wątpliwość, co do jej bezstronności.

W przypadku mediacji koordynator pełni rolę gwaranta prawidłowej organizacji procesu, uczestnicząc m.in. w ustalaniu osoby mediatora, jak również odpowiednich warunków do przeprowadzenia mediacji. pozarządową. (...)

---

¹⁴ Nr OK.8130.5.8.2020.VI.

¹⁵ Nr OK.8130.5.8.2022.VI.

¹⁶ Patrz: pkt 2.2. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

Wyjaśnienia potwierdzają ustalenia kontroli, nie zasługują jednak na uwzględnienie. W skontrolowanych umowach zawieranych z radcami prawnymi i adwokatami pn. *umowa nr (...) o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej* zapisy w § 5 nie mówią o obowiązku świadczenia nieodpłatnej mediacji, a w punkcie 8 zobowiązują zleceniobiorcę do kierowania osoby uprawnionej do nieodpłatnej mediacji na dyżur pełniony przez radcę prawnego, adwokata, bądź mediatora zatrudnionego przez organizację pożytku publicznego, za pośrednictwem pracownika Wydziału. Natomiast umowy zawierane z radcami prawnymi i adwokatami pn. *umowa nr (...) o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz mediacji* w § 5 w punkcie 3 wskazują na obowiązek zleceniobiorcy świadczenia nieodpłatnej mediacji osobiście oraz według swojej najlepszej wiedzy. Natomiast w punkcie 8 wskazują na obowiązek należytego zabezpieczenia danych osobowych. Inaczej jest natomiast w przypadku ww. umów zawartych z M. P., które mimo swojego tytułu dotyczącego mediacji w swojej treści nie zawierają takich postanowień, jakie zawarto w innych umowach pod takimi tytułami (przykładowo umowa nr OK.8130.5.2.2022.VI z dnia 30 listopada 2022 r., umowa nr OK.8130.5.1.2021.VI z dnia 23 listopada 2021 r. oraz nr OK.8130.5.6.2021.VI z dnia 6 grudnia 2021 r., umowa nr OK.8130.5.1.2020.VI z dnia 18 grudnia 2020 r., czy umowa nr OK.8130.5.7.2019.VI z dnia 30 grudnia 2019 r.). Powyższe oznacza, że umowy zawarte z powyższą osobą, jeżeli zgodnie z ich tytułem miały dotyczyć obowiązków m.in. świadczenia przez tego zleceniobiorcę mediacji, to zostały błędnie opracowane, bowiem ich treść była zbieżna z treścią umów jakie kontrolowany podmiot zawierał z adwokatami i radcami prawnymi, którzy mieli świadczyć wyłącznie nieodpłatną pomoc prawną bez mediacji.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niestaranności przy opracowywaniu projektów tego rodzaju umów. Odpowiadają za nie osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekty ww. umów oraz ich bezpośredni przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 49, 62 - 63]

b) Powierzenie prowadzenia punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej.

W wyniku kontroli stwierdzono, iż liczba punktów świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, których prowadzenie powierzono organizacjom pozarządowym w poszczególnych latach z okresu objętego niniejszą kontrolą, jest zgodna z dyspozycją art. 11 ust. 1 ustawy¹⁷. W całym okresie objętym kontrolą wybór podmiotów, którym powierzono prowadzenie ww. punktów był poprzedzony konkursem (art. 11 ust. 2 ww. ustawy), o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 571, zwana dalej u.d.p.p.w.). W przypadku wszystkich ww. konkursów organ powołał komisję konkursową – zgodnie z art. 15 ust. 2a i 2b ww. ustawy¹⁸. W wyniku kontroli stwierdzono, iż w pracach każdej z komisji konkursowych uczestniczyły osoby zgłoszone przez organizacje pozarządowe¹⁹. W kwestii ogłoszeń o otwartym konkursie należy wskazać, iż poddane weryfikacji ogłoszenia zawierały elementy wskazane w art. 13 ust. 2 pkt 1 – pkt 7 u.d.p.p.w.

Opisane powyżej konkursy zostały ogłoszone nw. zarządzeniami Prezydenta Miasta Legnicy:

---

¹⁷ Mając na uwadze dyspozycję art. 11 ust. 1 u.n.p.e.p. w roku 2020 były dwa punkty w całym okresie objętym kontrolą.

¹⁸ W 2019 roku komisję powołano 12 listopada (Zarządzenie nr 749/PM/2019 Prezydenta Legnicy), w 2020 roku komisję powołano 23 listopada (Zarządzenie nr 563/PM2020 Prezydenta Legnicy), w 2021 roku komisję powołano 10 listopada (Zarządzenie nr 715/2021 Prezydenta Wałbrzycha) w 2022 roku zaś w dniu 24 listopada (Zarządzenie nr 736/2022 Prezydenta Wałbrzycha).

¹⁹ Zgodnie z art. 15 ust. 2d pkt 1 u.d.p.p.w.

- zarządzeniem nr 728/PM/2019 z dnia 30 października 2019 r. – dalej jako konkurs z 2019 roku;
- zarządzeniem nr 514/PM/2020 z 29 października 2020 r. – dalej jako konkurs z 2020 roku;
- zarządzeniem nr 513/PM/2021 z 2 listopada 2021 r. – dalej jako konkurs z 2021 r.;
- zarządzeniem nr 639/PM/2022 z dnia 21 października 2022 r. – dalej jako konkurs z 2022 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości związane z ww. otwartymi konkursami ofert z lat 2019 - 2022.

Zgodnie z art. 13 ust. 3 u.d.p.p.w. otwarty konkurs ofert ogłasza się w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej jako: BIP), w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na publikację ogłoszeń oraz na stronie internetowej organu administracji publicznej.

W toku kontroli ustalono, iż Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu funkcjonuje pod adresem: <https://um.bip.legnica.eu/>, natomiast strona internetowa pod adresem: <https://portal.legnica.eu/>.

Z udzielonych przez Dyrektora wyjaśnień²⁰ wynika, iż publikacja poszczególnych ogłoszeń konkursowych z lat 2019 – 2022 była zgodna z powyższym przepisem. Niemniej jednak z przesłanych wraz z powyższymi wyjaśnieniami dokumentów wynika, iż ogłoszenia konkursowe z okresu objętego kontrolą opublikowano na stronie BIP Urzędu w dniach: 31 października 2019 r., 30 października 2020 r., 3 listopada 2021 r. i 24 października 2022 r.²¹ oraz w siedzibie organu w tych samych dniach.

W wyniku kontroli stwierdzono, że nie dokonano publikacji na stronie internetowej Urzędu, mimo obowiązku wynikającego z art. 13 ust. 3 pkt 3 u.d.p.p.w. Co więcej, w udzielonych wyjaśnieniach Dyrektor wskazał, iż dokonano publikacji przedmiotowych ogłoszeń na stronie internetowej Urzędu. Na potwierdzenie dokonania ww. publikacji, organ przesłał wydruki ze strony internetowej²². Na przedstawionych wraz z powyższymi wyjaśnieniami wydrukach zrzutów ekranu nie widnieje żaden dowód publikacji ww. ogłoszeń konkursowych. Na samej stronie internetowej znajdują się zakładki o nazwach:

- „Nieodpłatna pomoc prawna” – która po kliknięciu odsyła na stronę BIP Urzędu,
- „Organizacje pozarządowe” – po której kliknięciu pojawia się katalog podkategorii do wyboru. Po kliknięciu w podkategorię „Konkursy ofert w Urzędzie Miasta” zostaje się odesłanym na stronę BIP Urzędu.

Zaznaczenia przy tym wymaga, iż treść pozostałych grup informacji dostępnych w zakładce „Organizacje pozarządowe” również nie zawiera ogłoszeń o otwartych konkursach ofert, o jakich mowa w art. 11 ust. 2 ustawy.

Podsumowując należy wskazać, iż powyższe odesłania nie stanowią wypełnienia dyspozycji art. 13 ust. 3 pkt 3 u.d.p.p.w. Odesłanie na stronę BIP nie stanowi publikacji na stronie internetowej. Ustawodawca w ww. przepisie wskazał konkretnie, iż publikacja musi nastąpić we trzech wskazanych miejscach, wyraźnie je rozróżniając. Takie sformułowanie wskazanego wymogu miało na celu zapewnienie jak najszerszego dostępu do informacji o zorganizowaniu konkursu na wykonywanie określonego w ustawie zadania. Ograniczenie ww. zapisu do zawarcia jedynie odesłań na stronie internetowej do innej strony (w tym przypadku BIP) należy więc uznać za nieprawidłowe. Nadto zgodnie z art. 13 ust. 1 zdanie 2 u.d.p.p.w. termin do składania ofert konkursowych nie może być krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia, o którym mowa w ust. 3 tego przepisu. Zatem, z uwagi na

²⁰ Patrz: pkt 3.2., pkt 4.2. i pkt 5.1. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

²¹ <https://um.bip.legnica.eu/uml/organizacje-pozarządowe/konkursy-ofert-w-urzedz/ogloszenia/27234,Ogloszenie-otwartego-konkursu-ofert-na-powierzenie-prowadzenia-punktu-nieodplatn.html>.

<https://um.bip.legnica.eu/uml/organizacje-pozarządowe/konkursy-ofert-w-urzedz/ogloszenia/29697,Otwarty-konkurs-ofert-na-prowadzenie-punktu-nieodplatnej-pomocy-prawnej.html>.

²² Adres strony wskazany na wydrukach: portal.legnica.eu/aktualnosc.

brak ogłoszeń na stronie internetowej Urzędu, termin na składanie ofert nie został otwarty, a co za tym idzie działania kontrolowanego podmiotu związane z oceną, a następnie wyborem ofert i zawarciem stosownej umowy z podmiotem wygrywającym były działaniami przedwczesnymi i nie powinny być podejmowane, dopóki nie dojdzie do zgodnego z ww. przepisami ogłoszenia o stosownym konkursie ofert. Natomiast, jeśli tego rodzaju postępowanie organizatora konkursu (choćby z uwagi tak jak w niniejszej sytuacji na brak publikacji ogłoszeń na stronie internetowej organu), doprowadzi do sytuacji, w której do 30 listopada roku poprzedzającego rok, którego dotyczy powierzenie prowadzenia punktu pomocy, nie zostanie wyłoniona organizacja pozarządowa do jego prowadzenia, wówczas powinien znaleźć tu zastosowanie art. 10 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 12 ustawy. W żadnym ze zbadanych otwartych konkursów ofert z lat 2019 – 2022 kontrolowany podmiot nie zastosował się do powyższych wytycznych.

Co więcej, dnia 25 października 2022 r., w aktualnościach na stronie internetowej Urzędu, opublikowano informację o ogłoszeniu przez Prezydenta Miasta Legnica otwartego konkursu ofert w zakresie prowadzenia punktów NPP i NPO²³. W przedmiotowym artykule opisano jedynie cel konkursu, rodzaj i termin realizacji zadania, a następnie wklejono link do strony BIP Urzędu, co potwierdza dokonane przez kontrolerów ustalenia.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niedostatecznej znajomości przepisów u.d.p.p.w. Odpowiedzialnym za powstanie ww. nieprawidłowości jest osoba przygotowująca treść ogłoszenia i nadzorujący jej pracę przełożeni²⁴.

[dowód: akta kontroli str.: 49 – 51, 63, 65 – 68, 684 – 687, 707 – 711, 733 - 748]

Zgodnie z art. 13 ust. 2 pkt 3 u.d.p.p.w. ogłoszenie konkursowe musi zawierać informację o zasadach przyznawania dotacji. W ogłoszeniach konkursowych z lat 2019 - 2022, w pkt IV ust. 1, zawarto zapis, iż „zasady przyznawania dotacji na powierzenie realizacji zadania publicznego określają przepisy (...)”, a następnie dokonano wyliczenia nazw aktów powszechnie obowiązujących. Powyższy zapis stanowi jedynie wyliczenie aktów normatywnych, nie wskazując jednak zasad przyznawania tejże dotacji. Słowo *zasada* oznacza *prawo rządzące jakimiś procesami, zjawiskami, a także formułę wyjaśniającą to prawo, normę postępowania. Oznacza także ustalony na mocy jakiegoś przepisu lub zwyczaju sposób postępowania w danych okolicznościach lub podstawę funkcjonowania lub konstrukcji czegoś*²⁵.

Powyższa nieprawidłowość wynika z niewystarczającej znajomości przepisów u.d.p.p.w. Odpowiedzialnym za powstanie ww. nieprawidłowości jest osoba przygotowująca treść ogłoszenia i nadzorujący jej pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 214 – 215, 309 – 310, 391 – 392, 554 - 555]

W części VI.2. ogłoszenia konkursowego z 2019 roku kontrolowany organ wskazał, iż jedyną dopuszczalną formą składania ofert była tradycyjna forma pisemna (oferty składane osobiście lub wnoszone za pośrednictwem operatora pocztowego). W udzielonych wyjaśnieniach²⁶ Dyrektor wskazał, iż wynikało to z przyjętego w Urzędzie tradycyjnego obiegu dokumentów.

Mając na uwadze powyższe należy wykazane ograniczenie ocenić negatywnie. Należy zauważyć, iż komunikacja elektroniczna oraz stosowne narzędzia informatyczne, a zwłaszcza powyższa platforma, stanowią i będą stanowić coraz częstszą (jeśli nie podstawową) formę komunikacji społecznej, w tym także na płaszczyźnie organ administracji publicznej publiczny – klient urzędu (tj. osoba fizyczna, osoba prawna, fundacja, stowarzyszenie,

²³ <https://portal.legnica.eu/aktualnosci/konkurs-ofert-z-zakresu-nieodplatnej-pomocy-prawnej-i-poradnictwa-obywatelskiego,18228,1,6.html>.

²⁴ Z udzielonych wyjaśnień (pkt 3.1 i pkt 4.1. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.) wynika, iż autorem ogłoszeń konkursowych jest pracownik Urzędu zatrudniony na stanowisku głównego specjalisty. Sprawdzenia ich treści dokonywał następnie Dyrektor. Następnie były one weryfikowane pod kątem prawnym przez radcę prawnego i finalnie podpisywane przez Prezydenta Miasta Legnicy.

²⁵ <https://sjp.pwn.pl/sjp/zasada;2543944.html>.

²⁶ Patrz: pkt 3.3. wyjaśnień z 4 września 2023 r.

przedsiębiorca itd.). Rozwój komunikacji elektronicznej oraz tzw. *społeczeństwa informacyjnego*, jest także jednym z elementów szeroko rozumianej polityki państwa oraz priorytetem UE. Nadto należy zauważyć, że przepisy prawa nie dają podstawy organizatorowi konkursu do stawiania tego rodzaju rygorystycznych ograniczeń potencjalnym oferentom.

Powyższa nieprawidłowość wynika z pominięcia dedykowanej kontaktom z administracją państwową platformy elektronicznej ePUAP, co jest niedopuszczalne. Odpowiadają za nią osoby opracowujące pod względem formalno-prawnym projekt ogłoszenia oraz ich bezpośredni przełożeni sprawujący nadzór. Pozytywnie należy natomiast ocenić fakt, iż począwszy od 2020 roku kontrolowana jednostka dopuszcza składanie ofert za pośrednictwem platformy ePUAP.

[dowód: akta kontroli str.: 49, 63 – 64, 216]

W wyniku kontroli stwierdzono, że ogłoszenia konkursowe z lat 2019 - 2022 w pkt II ust. 3 określały wysokość dotacji jaką Kontrolowana jednostka przekazała na realizację zadania objętego niniejszą kontrolą w roku publikacji ogłoszenia konkursowego i w roku poprzednim. Działanie to było nieprawidłowe w zakresie zamieszczenia w ogłoszeniu konkursowym wysokości dotacji jaką jednostka przekazała na realizację przedmiotowego zadania w roku publikacji ogłoszenia konkursowego. W dacie publikacji każdego z ww. ogłoszeń konkursowych w dalszym ciągu było realizowane zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku poprzednim²⁷. Jak zaznaczono powyżej w art. 13 ust. 2 pkt 7 u.d.p.p.w. ustawodawca posłużył się, w odniesieniu do zadań tego samego rodzaju co wskazane w ogłoszeniu konkursowym, zwrotem *zrealizowanych*, co w ocenie organu kontroli oznacza zadanie, które zostało na dzień ogłoszenia danego konkursu już wykonane. W dacie publikacji ww. ogłoszeń z 2019 - 2022 zadania będące przedmiotem konkursów z lat 2018 - 2021 wciąż były realizowane²⁸. Kontrolowany naruszył zatem ww. przepisy w zakresie zamieszczenia w ogłoszeniu konkursowym wysokości dotacji jaką jednostka przekazała na realizację przedmiotowego zadania w roku publikacji ogłoszenia konkursowego.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości jest niestosowanie przepisów u.d.p.p.w. przez osoby odpowiedzialne za zredagowanie projektów ogłoszeń, a także nie dość wnikliwa weryfikacja treści ogłoszeń przez osobę, która decydowała o ich publikacji.

[dowód: akta kontroli str.: 214, 309, 391, 554]

W treści ogłoszeń konkursowych z lat 2019 - 2022, odpowiednio w pkt VI.6., oraz w treści załączników do ogłoszeń (karty formalne oceny ofert) zawarto postanowienia stwierdzające, że do oferty należy dołączyć:

- aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego (dalej jako: KRS), innego rejestru lub ewidencji, potwierdzający status prawny oferenta i umocowanie osób go reprezentujących (ogłoszenia z lat 2019 - 2022);
- aktualny na dzień składania oferty wydruk listy, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy (ogłoszenie z 2019 roku)
- decyzję właściwego wojewody potwierdzającą wpis na listę organizacji uprawnionych do prowadzenia punktów na terenie województwa dolnośląskiego (ogłoszenia z lat 2020 - 2022).

W zakresie odpisu z KRS należy wskazać, iż dane, których żąda kontrolowana jednostka są udostępniane przez Centralną Informację KRS, która nieodpłatnie, za pośrednictwem ogólnodostępnych systemów teleinformatycznych, udostępnia aktualne

²⁷ W roku 2019 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2018. W roku 2020 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w 2019 roku. W roku 2021 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2020, a w roku 2022 realizowano zadanie, którego wykonawcę wyłoniono w roku 2021.

²⁸ Zadania polegające na świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnych porad obywatelskich są zadaniami o charakterze całorocznym (patrz: art. 11 ust. 1 [powiat powierza połowę punktów do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a połowę organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, zwanej dalej „organizacją pozarządową”(…)] i ust. 2 [organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, (...)] ustawy).

i pełne informacje o podmiotach wpisanych do powyższego rejestru oraz umożliwia samodzielne wygenerowanie wydruku mającego moc dokumentu wydanego przez Centralną Informację²⁹. Z udzielonych wyjaśnień³⁰ wynika, iż powyższa praktyka była podyktowana tym, iż organizacja składająca ofertę mogła wprowadzić zmiany (np. w sposobie reprezentacji lub w innym zakresie mającym znaczenie dla poprawności oferty), które na dzień jej składania jeszcze nie zostały uwidocznione w KRS, lecz już obowiązują (np. zmiana w zakresie osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu) z uwagi na czas trwania procedury wpisu. Wyjaśnienia te nie zasługują na przyjęcie. Po pierwsze należy wskazać, iż dane zawarte w KRS korzystają z domniemania prawdziwości (art. 17 ust. 1 u.k.r.s.). Wpis do KRS (w tym jego zmiany) polegają na wprowadzeniu do niego danych zawartych w postanowieniu sądu rejestrowego, niezwłocznie po jego wydaniu (art. 20 ust. 1 u.k.r.s.). Wpis jest dokonany z chwilą umieszczenia danych w KRS (art. 20 ust. 1b u.k.r.s.). Należy przy tym przyznać słuszność Dyrektorowi, iż zmiany jakie organizacja pozarządowa wprowadza w swojej strukturze mogą nie być widoczne w KRS na dzień składania oferty konkursowej, pomimo iż faktycznie już je wprowadzono. Niemniej jednak w takim przypadku zasadnym byłoby żądać od organizacji pozarządowej przedłożenia dokumentów obrazujących wprowadzone przez nią, a jeszcze niewidoczne w KRS, zmiany. Żądanie przedstawienia odpisu z KRS, który może być nieaktualny, i który podmiot kontrolowany sam może pobrać (obydwa dokumenty będą miały taką samą moc prawną) przy jednoczesnym braku żądania przedstawienia dokumentów obrazujących wprowadzone, lecz jeszcze niewidoczne w KRS, zmiany jest w ocenie kontrolujących nielogiczny ponieważ do niczego nie prowadzi jeżeli organizacja pozarządowa sama nie przedstawi dokumentów obrazujących wprowadzone przez nią zmiany. Powyższe jest tym istotniejsze, iż ogłoszenia konkursowe z lat 2019 – 2022 nie przewidywały jakiegokolwiek uzupełnienia ofert (patrz: część VI.8. poszczególnych ogłoszeń.).

W zakresie kopii decyzji wojewody o wpisaniu na listę, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy, należy wskazać, iż ust. 15 przedmiotowego przepisu obliguje wojewodę do tego aby prowadzoną listę udostępniał w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych³¹. Ponadto należy zaznaczyć, iż żądanie od organizacji pozarządowej wyłącznie przedstawienia kopii opisanej powyżej decyzji może skutkować tym, iż do konkursu zostanie dopuszczony podmiot, który został w ww. liście wykreślony. Zaznaczyć bowiem należy, iż decyzja o wpisaniu na powyższą listę i decyzja o skreśleniu z niej są to dwa odrębne akty administracyjne, wydawane w dwóch odrębnych i niezależnych postępowaniach³². Jedynie lista, o której mowa w art. 11d ust. 15 ustawy zawiera dane o organizacjach wpisanych oraz wykreślonych.

W zakresie konkursu z 2019 roku, gdzie jednym z wymogów formalnych było przedłożenie wraz z ofertą opisanej w powyższym akapicie listy, należy powtórzyć, iż dokument ten, z uwagi na miejsce jego publikacji jest dostępny dla wszystkich. Tym samym w ocenie kontrolujących żądanie przedstawienia jego wydruku wraz z ofertą było przejawem zbyt daleko idącego formalizmu. Kontrolowany podmiot mógł pozyskać powyższą listę we własnym zakresie a następnie, na podstawie informacji w niej zawartych, weryfikować czy poszczególne oferty mogą brać udział w konkursie.

Podsumowując powyższy wywód organ kontroli stwierdza, iż żądanie przedstawienia przez organizacje uczestniczące w konkursach z lat 2019 - 2022 wymienionych na wstępie niniejszego akapitu dokumentów stanowiło w części zbyt daleko idący formalizm, ponieważ dokumenty te, lub informacje z nich wynikające, kontrolowana jednostka mogła pozyskać we własnym zakresie.

---

²⁹ Zgodnie z art. 4 ust. 4a i ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 685 z późn. zm., dalej jako u.k.r.s.).

³⁰ Patrz: pkt 3.4. i pkt 4.3 wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

³¹ Wojewoda Dolnośląski udostępnia przedmiotową listę pod adresem: <https://bip.duw.pl/bip/rejestry-ewidencje-arc/wydzial-prawny-nadzoru/49,Wydzial-Prawny-Nadzoru-i-Kontroli.html>

³² Patrz: art. 11d ust. 6 i ust. 12 ustawy.

Przyczyną powstania powyższych nieprawidłowości był brak dostatecznej wiedzy w powyższym zakresie przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie powyższych ogłoszeń oraz brak należytego nadzoru.

[dowód: akta kontroli str.: 50, 64, 66, 216 – 217, 311 – 312, 393 – 394, 556 - 557]

W wyniku kontroli stwierdzono, że komisje konkursowe, przy konkursach w latach 2019 - 2022 r., zostały powołane prawidłowo. W zakresie naborów do komisji konkursowych, kontrolerzy wezwali Dyrektora do złożenia wyjaśnień. W odpowiedzi³³ wskazał, on iż proces wyłaniania kandydatów na członków komisji konkursowych zgłaszanych przez organizacje pozarządowe ma charakter ciągły i zorganizowany i jest obsługiwany przez odpowiednią komórkę organizacyjną Urzędu. Lista wyłonionych kandydatów jest publikowana na BIP-ie Urzędu. Wyłonienie kandydata wymaga pozytywnej opinii Miejskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Legnicy.

W wyniku kontroli ustalono, że jednym z wymogów, jakie stawia kontrolowana jednostka kandydatom na członków komisji konkursowych jest działanie zgłaszających te osoby organizacji na terenie Legnicy³⁴. W związku z powyższym należy zauważyć, że u.d.p.p.w. przewiduje ograniczenia dot. kandydatów na członka komisji konkursowej, wskazując je wprost w art. 15 ust. 2d. Zatem nakładanie wymogu spełniania przez kandydatów innych niż ustawowe oraz pozyskiwanie innych informacji dot. kandydata niż te wskazane w ww. przepisie, nie znajduje podstawy prawnej. Należy zaznaczyć, że zamysł udziału w komisjach konkursowych osób niepowiązanych z ogłoszeniodawcą, ma na celu dopuszczenie do rozstrzygania tego rodzaju konkursów czynnika społecznego, z założenia nieprofesjonalnego, który ma za zadanie zapewniać co najmniej minimalny stopień transparentność działań ogłoszeniodawcy. Ograniczenie kandydatur do osób wskazanych wyłącznie przez organizacje pozarządowe działające na terenie Legnicy lub na rzecz jej mieszkańców może zatem utrudniać osiągnięcie tych zamierzeń. W ocenie kontrolerów zasadnym byłoby rozszerzenie wskazanego katalogu kandydatów na członków komisji konkursowych do osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w., z wyłączeniem osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w., biorących udział w konkursie, bez ograniczania ich do podmiotów funkcjonujących na terenie Miasta Legnicy.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z błędnej interpretacji przepisów u.d.p.p.w. jednak nie rzutują znacząco na prawidłowość prowadzonych postępowań konkursowych.

[dowód: akta kontroli str.: 50, 64 – 69, 688 – 705, 714 – 730, 758 - 773]

W konkursach organizowanych w latach 2019 - 2022 wpłynęły następujące oferty:

- 1) konkurs z 2019 roku:
  - oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”;
  - oferta Fundacji Gołębie Serce;
  - oferta Fundacji „W Służbie Wsi.”
- 2) konkurs z 2020 roku:
  - oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”;
- 3) konkurs z 2021 roku:
  - oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”;
  - oferta Fundacji Rozwoju Świadomości Obywatelskiej „Experto Pro Bono”;
  - oferta Fundacji Togatus Pro Bono;
  - oferta Fundacji Togatus Pro Bono;
  - oferta Fundacji Honeste Vivere;

³³ Patrz: pkt 3.5, pkt 4.4. i pkt 5.2. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

³⁴ Wynika to zarówno z wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora w pkt 5.2. pisma z dnia 4 września 2023 r. (Obecnie trwa nabór ciągły – ogłoszenie zapraszające organizacje pozarządowe działające na terenie Legnicy do zgłaszania kandydatów do bazy kandydatów (...)) jak i z programów współpracy Gminy Legnica z organizacjami pozarządowymi na lata 2019 – 2023 (okres objęty niniejszą kontrolą) dostępnymi na stronie: <https://um.bip.legnica.eu/uml/organizacje-pozarządowe/program-współpracy> (patrz: część IV ww. programów).

- 4) konkurs z 2022 roku:
- oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”;
  - oferta Fundacja Inter Vivo;
  - oferta Fundacji Togatus Pro Bono;
  - oferta Fundacji Honeste Vivere;

Kontroli poddano oferty wygrywające konkurs z lat 2019 - 2022 oraz po jednej z pozostałych ofert.

[dowód: akta kontroli str.: 29 - 30]

Jak opisano powyżej jednym z dokumentów jakie należało załączyć do oferty składanej w konkursie z 2019 roku był wydruk listy, o której mowa w art. 11d ust. 1 ustawy. W wyniku kontroli stwierdzono, iż wyłoniona oferta Stowarzyszenia Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” oraz oferta Fundacji Gołębie Serce nie zawierały ww. dokumentu, lecz decyzję o wpisie. Fakt ten potwierdza również zestawienie stanowiące załącznik nr 3 do wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r. Zgodnie z zapisem części VI.8. ogłoszenia konkursowego z 2019 roku uzupełnianie braków formalnych ofert nie było dopuszczone. Tym samym ww. oferty zawierały brak formalny, który winien wykluczyć je z dalszego udziału w konkursie. Tak się nie stało. Opisane braki nie zostały również stwierdzone przez pracownika Urzędu, który przeprowadzał weryfikację formalną powyższych ofert.

Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była nie dość rzetelna analiza złożonych ofert pod kątem spełniania przez nie formalnych wymagań z ogłoszenia konkursowego przeprowadzana przez odpowiedzialnego za to zadanie pracownika Urzędu.

[dowód: akta kontroli str.: 53, 55, 265, 944]

W toku czynności ustalono, że oferty złożone przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” w ramach konkursów ogłoszonych w latach 2019 - 2022 roku, w części VI nie zawierają deklaracji o odpłatności lub nieodpłatności wykonywania zadania. Obowiązek złożenia takiej deklaracji wynika wprost z art. 14 ust. 1 pkt 6 u.d.p.p.w. W złożonych wyjaśnieniach³⁵ Dyrektor wskazał, cyt.:

„(...) Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój” w polu VI.1 ofert zawarło zapis „Nie dotyczy”, natomiast w pozycji V B.4 „Źródła finansowania kosztów realizacji zadania – świadczenia od odbiorców” wpisało wartość „0,00 PLN” – co oznacza nieodpłatne wykonanie zadania publicznego. Z treści oferty jednoznacznie wynika, iż zadanie będzie realizowane nieodpłatnie, na zasadach określonych ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej /vide np. str. 2 oferty/.

Deklaracja „Nie dotyczy” wpisana w polu VI ofert odnosi się do istoty nieodpłatnego charakteru świadczenia pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego oraz mediacji i bazuje wprost na przepisach ustawy regulującej przedmiot zadania publicznego.

Wobec powyższego, wpisana w polu VI przez wnioskodawcę deklaracja „Nie dotyczy”, szczególnie w kontekście specyfiki zadania świadczonego obywatelom nieodpłatnie, wypełnia wymogi formalne związane z deklarowaniem zamiaru nieodpłatnego wykonania zadania, a tym samym nie narusza art. 14 ust. 1 pkt 6 u.d.p.p.w. i nie może być uznana za brak formalny powodujący odrzucenie oferty (...).”

---

³⁵ Patrz: pkt 5.3. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Zgodnie z art. 19 pkt 1 u.d.p.p.w. wzory ofert określa w drodze rozporządzenia Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Obecnie stosowany wzór oferty określony jest w rozporządzeniu z dnia 24 października 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 2057). Określony w rozporządzeniu wzór oferty jest obowiązkowy do stosowania zarówno przez organy administracji publicznej, jak i przez oferentów. W przedmiotowym wzorze, na stronie pierwszej w pouczeniu, wskazano, iż cyt.: *w przypadku pól, które nie dotyczą danej oferty, należy wpisać „nie dotyczy” lub przekreślić pole*. Przepis art. 11 ust. 2 ustawy wskazuje, iż organizację pozarządową mającą prowadzić punkty NPP i NPO wyłania się w otwartym konkursie ofert, prowadzonym na podstawie przepisów ustawy u.d.p.p.w., natomiast art. 14 ust. 1 u.d.p.p.w. wskazuje elementy, jakie musi, w szczególności, zawierać oferta składana przez oferenta w konkursie. Kontrolowany błędnie założył, iż zapisy oferenta w polu V.B.4 oferty wskazują na złożenie deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego. Część V wniosku, zgodnie z wzorem wniosku, określona jest jako *kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego* i prawidłowe jej wypełnienie stanowi zrealizowanie wymogu wskazanego w art. 14 ust. 1 pkt 3 u.d.p.p.w., a więc zawarcie w ofercie kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego. Ustawodawca celowo wyodrębnił w tym przypadku punkt 6 ww. przepisu, wymagając od oferenta złożenia przedmiotowej deklaracji. Pouczenie zawarte na pierwszej stronie wzoru wniosku jasno wskazuje, iż zapis *Nie dotyczy* można nanieść w ofercie jedynie w przypadku, gdy pola nie dotyczą danej oferty. W przypadku przedmiotowego konkursu, oferent zobowiązany jest złożyć deklarację o, której mowa na wstępie niniejszego akapitu. Brak jej złożenia należy zatem traktować jako brak formalny oferty. Z uwagi na powyższe ofertę należało odrzucić, czego jednak nie uczyniono.

Przyczyną powyższych nieprawidłowości jest błędna interpretacja ww. przepisu u.d.p.p.w. Odpowiedzialnymi za przedmiotową nieprawidłowość są komisje konkursowe oceniająca opisane powyżej oferty.

[dowód: akta kontroli str.: 51, 69 – 70, 239, 330, 417, 631]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w konkursie z 2021 roku prawidłowo oceniono ofertę złożoną przez Fundację Honeste Vivere.

[dowód: akta kontroli str.: 419 – 463, 472 – 473, 492 – 493, 496 – 503, 532 – 533, 540 - 542]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż do oferty Fundacji Togatus Pro Bono, złożonej w konkursie w roku 2022, załączono trzy decyzje Wojewody Lubelskiego o wpisie ww. fundacji na listę organizacji pozarządowych uprawnionych do prowadzenia na obszarze województwa lubelskiego punktów, w których świadczone może być NPP, NPO i NM. Do przedmiotowej oferty nie załączono jednak decyzji dotyczącej takich uprawnień na terenie województwa dolnośląskiego, co stanowiło wymóg formalny z pkt VI ust. 6 ogłoszenia konkursowego oraz Karty Formalnej Oceny Oferty pkt 11. Mając na uwadze powyższe, wskazana oferta powinna zostać odrzucona ze względu na braki formalne, czego jednak nie uczyniono.

Powyższa nieprawidłowość wynika z braku rzetelności członków komisji konkursowej.

[dowód: akta kontroli str.: 611 – 612, 654 – 658, 660 - 661]

W toku kontroli poddano weryfikacji prawidłowość ogłoszenia wyników konkursów z 2021 i 2022 roku. Przedmiotowe ogłoszenia zawierały wskazane w art. 15 ust. 2h u.d.p.p.w. elementy, aczkolwiek zostały opublikowane jedynie w siedzibie organu kontrolowanego³⁶ i na stronie BIP Urzędu. Nie dokonano publikacji wyników konkursów na stronie internetowej wbrew art. 15 ust. 2j u.d.p.p.w. Analogicznie, jak we fragmencie dotyczącym publikacji ogłoszeń konkursowych, odesłanie na stronę BIP nie stanowi publikacji na stronie

---

³⁶ Zgodnie z pkt. 3.2, pkt 4.2. i pkt 5.1. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

internetowej. Ustawodawca w ww. przepisie wskazał konkretnie, iż publikacja musi nastąpić we trzech wskazanych miejscach, wyraźnie je rozróżniając.

Powyższe nieprawidłowości wynikają z niedostatecznej znajomości przepisów u.d.p.p.w. Odpowiedzialnym za powstanie ww. nieprawidłowości jest osoba odpowiedzialna za publikację ww. ogłoszeń wyników konkursów i nadzorujący jej pracę przełożeni.

[dowód: akta kontroli str.: 49 – 51, 63, 65 – 68, 684 – 687, 707 – 711, 733 - 748]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż Kontrolowany podpisał stosowne umowy z organizacjami pozarządowymi, które zostały wyłonione jako zwycięskie w konkursach w latach 2019 - 2022:

- umowa Nr OK.8130.5.2.2019.VI – zawarta w dniu 30 grudnia 2019 r. w Legnicy ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”;
- umowa Nr OK.8130.5.11.2020.VI – zawarta w dniu 4 grudnia 2020 roku w Legnicy ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”;
- umowa Nr OK.8130.5.11.2021.VI - zawarta w dniu 30 grudnia 2021 r. w Legnicy ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”;
- umowa Nr OK.8130.5.11.2022.VI - zawarta w dniu 30 grudnia 2022 r. w Legnicy ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych „Wsparcie, Informacja, Rozwój”.

W toku kontroli ustalono również, że powyższe umowy wypełniają postanowienia art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6b w zw. z art. 11 ust. 7 ustawy, co należy ocenić pozytywnie.

[dowód: akta kontroli str.: 51, 70, 273 – 307, 351 – 389, 545 – 552, 664 - 671]

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

W Legnicy w całym okresie objętym niniejszą kontrolą funkcjonują, cztery punkty nieodpłatnego poradnictwa. Są one położone w następujących lokalizacjach oraz działają według poniższych harmonogramów:

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej:

1. Punkt przy ul. Witelona 8 w Legnicy.

Punkt czynny od poniedziałku do piątku w godz. od 8:00 do 12:00

2. Punkt przy ul. Witelona 8 w Legnicy.

Punkt czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 12:00 do 16:00

3. Punkt przy ul. Tadeusza Kościuszki 38 w Legnicy.

Punkt czynny:

- w poniedziałek, środa, czwartek i piątek od 7:30 do 11:30;

- we wtorek od 8:00 do 12:00

Punkt nieodpłatnych porad obywatelskich:

Punkt przy ul. Tadeusza Kościuszki 38 w Legnicy.

Punkt czynny:

- w poniedziałek, środa, czwartek i piątek od 11:30 do 15:30;

- we wtorek od 12:00 do 16:00.

Sieć 4 punktów umiejscowiono w 2 lokalizacjach³⁷ położonych na terenie Legnicy. Należy pozytywnie ocenić sposób umiejscowienia na jego obszarze poszczególnych punktów pomocy, w szczególności mając na uwadze to, iż z uwagi na status ustrojowy Legnicy (miasto na prawach powiatu) mogą one funkcjonować jedynie w lokalach, do których tytuł prawny

---

³⁷ Jest to zgodnie z art. 8 ust. 10 zd. pierwsze ustawy. Lokalizacja punktów jest taka sama w całym okresie objętym kontrolą.

posiada miasto, oraz ograniczoną liczbę zasobów lokalowych spełniających odpowiednie wymagania.

Punkty położone przy ul. Witelona 8 oraz jeden z punktów położonych przy placu Magistrackim 1 są obsługiwane przez adwokatów i radców prawnych wskazanych przez właściwe samorzady zawodowe, natomiast punkty położone przy ul. Tadeusza Kościuszki 38 zostały powierzone do prowadzenia organizacji pozarządowej wyłonionej w drodze otwartego konkursu ofert. W wyniku kontroli ustalono, iż harmonogram funkcjonowania wszystkich punktów jest zgodny z przepisem art. 8 ust. 3 ustawy³⁸. W toku czynności kontrolnych dokonano oględzin obydwu opisanych powyżej lokali. W wyniku powyższych czynności ustalono, iż w dniu oględzin (tj. 18 sierpnia 2023 r.) stan faktyczny obydwu lokali nie był w pełni zgodny z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. poz. 2492, dalej jako: rozporządzenie), tj. lokal położony przy ul. Witelona 8 nie był w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych³⁹, a znajdujący się w pomieszczeniu przeznaczonym do udzielenia nieodpłatnej pomocy skaner nie był podłączony⁴⁰, natomiast obydwa poddane oględzinom lokale w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących nie posiadały informacji o możliwości przekazania opinii o świadczonych usługach⁴¹. Zaznaczenia przy tym wymaga, co należy ocenić pozytywnie, iż w czasie trwania kontroli ostatnia z powyższych niezgodności została usunięta obydwu lokalach.

[dowód: akta kontroli str.: 33 - 47]

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych nieodpłatna pomoc, której formy określa ustawa, była świadczona w formie stacjonarnej⁴². W okresie poprzedzającym niniejszą kontrolę, mając na uwadze art. 28a ustawy oraz § 3 ust. 4 rozporządzenia, jak i wytyczne zawarte w piśmie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 marca 2020 r. (znak: DSF-XI.690.81.2020), punkty pracowały w trybie zdalnym, o czym uprawnieni do uzyskania pomocy byli informowani⁴³.

[dowód: akta kontroli str.: 52, 70 – 71, 774 - 790]

Jak wskazano powyżej, organizacjom pozarządowym, kontrolowana jednostka powierzyła do prowadzenia 2 z 4 przypadających na jej rzecz punktów (zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy). W ramach powyższego zbioru, po jednym punkcie przeznaczono na NPP i NPO (zgodnie z art. 11 ust. 1c ustawy). Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy osoba udzielająca nieodpłatnej pomocy prawnej, a od dnia 1 stycznia 2019 r. także świadcząca nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, ma obowiązek dokumentować każdy jego przypadek w karcie pomocy, której wzór został określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Od dnia 16 maja 2020 r. dokumentowanie pomocy, oraz przekazywanie kart i oświadczeń wskazanych w art. 4 ust. 2 ustawy odbywa się za pomocą systemu teleinformatycznego⁴⁴, o którym mowa w art. 7a ustawy (art. 7 ust. 1a i ust. 3 ustawy oraz § 8 ust. 8 rozporządzenia).

---

³⁸ Na str. 5 niniejszego dokumentu wskazano ponadto jak kontrolowana jednostka rozwiązała by kwestię pracy poszczególnych punktów w przypadku konieczności wydłużenia poszczególnych dyżurów.

³⁹ Patrz: § 3 ust. 2 rozporządzenia.

⁴⁰ Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia jednym z obowiązkowych elementów wyposażenia lokalu przeznaczonego na świadczenie nieodpłatnej pomocy jest urządzenie umożliwiające przenoszenie dokumentacji do postaci elektronicznej.

⁴¹ Zamieszczenia tej informacji w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących wymaga przepis § 5 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia.

⁴² Zgodnie z art. 28a ustawy w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 340).

⁴³ Patrz: pkt 6.1 pisma z dnia 4 września 2023 r. oraz informacje zamieszczone na Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu pod adresem: <https://bip.um.walbrzych.pl/artyku/21/32994/komunikat-prezydenta-miasta-walbrzycha-w-sprawie-udzielania-nieodplatnych-porad-prawnych>

⁴⁴ Dokumentowanie kart pomocy przy użyciu systemu teleinformatycznego odbywało się już od roku 2019. Z dniem 16 maja 2020 r. odpowiedni przepisy ustawy (art. 7 ust. 3 pkt 1) zmieniono w ten sposób, że w zakresie

W wyniku kontroli stwierdzono, że opisane powyżej obowiązki są wykonywane prawidłowo.

[dowód: akta kontroli str.: 949 - 951]

Zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy i § 8 ust. 9 rozporządzenia, kontrolowany organ ma obowiązek analizować opinie osób uprawnionych do otrzymania pomocy o jakości udzielanych im usług, mając na względzie potrzebę wprowadzenia usprawnień oraz podniesienia jakości nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. W tym celu należy co najmniej raz w miesiącu odbierać części B karty pomocy zgromadzone w urnie, która powinna znajdować się w każdym z punktów. Zgromadzone w ten sposób opinie, przekazane na formularzach wraz z opiniami przekazanymi elektronicznie, listownie oraz telefonicznie, stanowią podstawę przeprowadzenia analizy, o której mowa powyżej. Z uzyskanych wyjaśnień wynika, iż były podejmowane działania mające na celu realizację otrzymanych uwag⁴⁵. W kwestii obowiązków, o których mowa w § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w toku kontroli ustalono⁴⁶, iż z uwagi na treść przedmiotowych przepisów⁴⁷ opinie zawarte w częściach B kart pomocy były przekazywane w okresie, gdy były one wnoszone przez beneficjentów nieodpłatnej pomocy.

[dowód: akta kontroli str.: 52, 71, 73 – 74, 791 – 793, 901 - 915]

Ponadto w toku kontroli uzyskano wyjaśnienia, iż Prezydent Legnicy nie wykonywał kontroli, o których mowa w art. 11 ust. 8 ustawy⁴⁸, tj. kontroli o jakich mowa w rozdziale 4 u.d.p.p.w. w zw. z powyższym przepisem. Wykonywano jedynie, w sposób doraźny, inspekcje poszczególnych punktów⁴⁹. Fakt nie stanowi o istnieniu jakiegokolwiek nieprawidłowości ani o zaniechaniu ze strony kontrolowanej jednostki albowiem ww. przepis ustawy stanowi, iż starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) kontroluje wykonywanie przez organizację pozarządową umowy jaką ta zawarła z powiatem, nie zaś że ma bezwzględny obowiązek je przeprowadzać.

Na marginesie kontrolujący zaznaczają, iż warte rozważenia byłoby aby opisane powyżej kontrole jednak przeprowadzać.

[dowód: akta kontroli str.: 52, 74, 917 – 924, 943]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy są przechowywane w sposób opisany w ust. 3 ww. przepisu. Ponadto w okresie objętym kontrolą w przypadku osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą przed udzieleniem nieodpłatnej pomocy także pobierano stosowne oświadczenia⁵⁰.

[dowód: akta kontroli str.: 52, 74, 916]

---

dokumentacji kart pomocy nakazuje on czynić to przy pomocy systemu teleinformatycznego (art. 29 pkt 3 lit. c ustawy zmieniającej).

⁴⁵ Patrz: pkt 6.2. pisma z dnia 4 września 2023 r.

⁴⁶ Patrz: pkt 6.4. pisma z dnia 4 września 2023 r.

⁴⁷ 1. *Starosta co najmniej raz w miesiącu przekazuje dziekanom właściwej okręgowej rady adwokackiej lub rady okręgowej izby radców prawnych zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej, które mogą mieć wpływ na sposób wykonania przez właściwą okręgową radę adwokacką albo właściwą radę okręgowej izby radców prawnych zobowiązania, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy.*

2. *Starosta co najmniej raz w miesiącu przekazuje właściwej organizacji pozarządowej zawarte w części B kart pomocy opinie osób uprawnionych o udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczonym poradnictwie obywatelskim, które mogą mieć wpływ na sposób realizacji przez organizację standardów obsługi oraz sprawowanie wewnętrznego systemu kontroli jakości nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego z uwzględnieniem treści dokumentu dołączonego do wniosku o wpis na listę, o którym mowa w art. 11d ust. 8 pkt 4 ustawy.*

⁴⁸ Patrz: załącznik nr 2 do pisma z dnia 4 września 2023 r.

⁴⁹ Patrz: pkt 6.7. wyjaśnień z dnia 4 września 2023 r.

⁵⁰ Patrz: pkt 6.5. i pkt 6.6. pisma z dnia 4 września 2023 r.

Terminowość przekazywania ww. oświadczeń w zdecydowanej większości osób obsługujących poszczególne punkty również nie budzi zastrzeżeń. Zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, należy przekazać do 10 dnia następnego miesiąca. Z zestawienia, sporządzonego wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do wezwania z dnia 22 sierpnia 2023 r. wynika, iż niektórzy z wykonawców przekazywali opisane powyżej oświadczenia po terminie. Wprawdzie powyższe świadczy o naruszeniu powszechnie obowiązującego przepisu prawa (tj. art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy), niemniej jednak są to uchybienia o charakterze formalnym, które nie wpływają w znaczący sposób na prawidłowość wykonywania zadania będącego przedmiotem kontroli. Niemniej jednak w ocenie kontrolujących zasadne byłoby dyscyplinowanie wykonawców przez kontrolowany podmiot w powyższym zakresie.
[dowód: akta kontroli str.: 936 - 942]

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu (szczegóły zawarto w art. 8 ust. 4 – ust. 8 ustawy). Ponadto, zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy wynika dla kontrolowanej jednostki obowiązek opracowania listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, obejmującej nieodpłatne porady prawne, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz pozostałe rodzaje poradnictwa. Zawartość tej listy jest też determinowana m. in. art. 8a ust. 2 i ust. 3 ww. ustawy, natomiast sposób jej publikacji wynika z ust. 4 ww. przepisu. W wyniku kontroli stwierdzono, iż działania kontrolowanej jednostki objęły publikacje informacji o funkcjonowaniu poszczególnych punktów na stronie internetowej Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, jak również szereg innych działań wpisujących się w dyspozycję ww. przepisów⁵¹. Wszystkie ww. działania należy ocenić pozytywnie.
[dowód: akta kontroli str.: 52, 71 – 73, 794 - 900]

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Zwrócić szczególną uwagę na to, aby zawierane przez kontrolowaną jednostkę umowy i porozumienia były podpisane przez przedstawicieli wszystkich stron.
2. Otwarte konkursy ofert oraz ich wyniki ogłaszać zgodnie z wytycznymi zawartymi w przepisach u.d.p.p.w.
3. Redagować ogłoszenia konkursowe w taki sposób, aby były one zgodne z przepisami ustawy oraz u.d.p.p.w., w tym nie zawierały ograniczeń ani nakazów, które nie wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
4. Powoływać komisje konkursowe zgodnie z przepisami u.d.p.p.w.
5. Rzetelnie weryfikować złożone przez organizacje pozarządowe oferty konkursowe, w szczególności pod kątem spełnienia przez nie wymogów określonych w ogłoszeniu konkursowym, a gdy ogłoszenie to dopuszcza wzywać do ich uzupełnienia.
6. Cyklicznie przypominać wykonawcom z poszczególnych punktów o konieczności terminowego przesyłania dokumentów wskazanych w ustawie.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń lub o przyczynach ich niewykonania, w terminie **do 22 maja 2024 r.** (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Frydlewicz – Pierucka
DYREKTOR WYDZIAŁU
Prawnego, Nadzoru i Kontroli

---

⁵¹ Patrz: pkt 6.3. pisma z dnia 4 września 2023 r., informacje zawarte w tym punkcie udzielonych wyjaśnień oraz załączone dokumenty obrazujące zasięg i skalę podjętych działań.